

indkommer nogen ved den anden Bane, for at faae en Bane, hvis Rentabilitet under alle Omstændigheder bliver usikker? En af de ærede Forslagsstillere, som har været med at stille dette Endringsforslag, har udtalt sig paa en ganske anden Maade i et lignende Tilfælde, jeg sigter her til Rigsdagsmanden for Veile Amts 1ste Valgfreds (Gad). Han har ved en anden Sags Behandling her i Thinget fremfat, at han fandt, at Staten aldrig burde gaae ind paa at være Entrepreneur, Handelsherre eller Fabrikant; at Staten aldrig burde søge en Gevinst, naar der ikke dermed var forbundet et Statsformaal.

Han forsvarede dengang meget godt denne Grundsætning; og jeg samstemmede fuldkommen med ham, men derfor forundrer det mig nu at see ham gaae bort fra den og her slaae ind paa en ganske modsat Vej. I det Dieblis, dette Forslag gik ud paa et Statsformaal, i det Dieblis, man havde sagt: naar den samlede Kjøbenhavn-kørsørste og Kjøbenhavn-helsingørste Bane giver et saa stort Udbytte, jeg vil sige 5 à 6 pCt., hvad man nu vil sætte, da skal Selskabet ogsaa være forpligtet til at paabegynde Anlægget af en Bane hvidpaa i Sjælland, f. Ex. udgaaende fra Ringsted, da var det et Statsformaal, man vilde naae, og da kunde der være nogen Grund til at overveie, hvorvidt man burde fremkomme med et saadant Paalæg til Selskabet; men blot at tage $\frac{1}{4}$ pCt. af Overskudet, saalænge det samlede Udbytte ikke overskrider 5 pCt., blot at søge denne lille Gevinst og her træde op som en Mand, der gjør en Forretning, synes jeg virkelig fra Statens Side ikke vil være fuldkommen sømmeligt, og det forekommer mig derfor ikke, at de ærede Forslagsstillere burde fastholde deres Forslag. Der er desuden den Ting at bemærke, at naar man havde Udsigt til, at Jernbaneselskabet vilde gaae ind derpaa, da kunde man sige, at det kunde ligesaagodt gaae ind paa at give $\frac{1}{2}$ pCt. som $\frac{1}{4}$; men det er en Ting, som der ikke er fjerneste Udsigt til. I det Dieblis den ærede Rigsdagsmand for Mariager (N. Hage) stod som Directeur for Kørsør-Jernbanen, som den, der skulde raade og vejlede Selskabet, er jeg fuldkommen overbevist om, at han, naar et

saadant Forslag fremkom fra Statens Side, vilde sige: nei, vi ville ikke risikere vor sande synlige Gevinst, naar vi ikke ere visse paa at faae det hele Udbytte af Banen; jeg føler mig overbevist om, at han aldrig vilde tilraade Actionærerne at gaae ind paa et saadant Foretagende, hvorved de bortgave en næsten sikker Fordeel for en usikker, og hvorved de gavede Andeel i en Banestrækning paa 16 à 17 Mill, for hvilken der ikke tidligere var slikt Paalæg, for at faae en lille Banestrækning til Helsingør paa 6 à 8 Mill med dette Paalæg. Den ærede Forslagsstiller udtalte, dengang den 1ste Jernbanelov forelaa til Behandling i sin Heelhed: Denne Sag har nu foreligget i 7 Aar, og hvis de ærede Herrer virkelig ønske en Lov, da maae de see at blive enige om Noget, som vi kunne være visse paa vil kunne gaae igjennem; thi hvis vi ikke faae denne Lov nu, saa vil den blive skudt ud i en meget fjern Fremtid. Jeg vil anvende netop de samme Ord paa den Lov, her foreligger. Der er talt om denne Lov i en længere Tid end 7 Aar; og den ærede Rigsdagsmand har havt megen Interesse for den og været meget nøie forbunden med den, og jeg synes derfor, at han staaer i det samme Forhold til denne Lov, som en Mand staaer til en Forretning, som han har været i Berøring med, nemlig at han maa have et Slags levende Interesse for den, at det maa være ham hjært at see den gennemført, og jeg kan virkelig ikke indsee, hvorledes den ærede Rigsdagsmand kan troe, at Banen vil kunne gennemføres paa den Maade, han tilsigter. Naar Banerne ikke betale sig, trykker man sig ved at anlægge dem; man siger da, at Offeret vil blive for stort for Staten, og saasnaart man troer, at en Bane vil betale sig, saa kunne vi igjen ikke blive enige om Overskudets Deling. Paa denne Maade faae vi hverken den ene eller den anden Sort Jernbaner. Dnsfer Staten Overskudet af Banen, og anseer man den for særdeles fordelagtig, da er det rigtigst, at Staten selv anlægger den og tager hele Overskudet; men naar Staten troer, at det er i dens Interesse, at den drives sammen med den Kjøbenhavn-kørsørste Bane, og at det er i dens Interesse, at det Kjøbenhavn-kørsørste Baneselskab anlægger den hele Bane-